

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. O pravištvu, na katero naj se blagovoltjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Volitev v Mariboru.

Iz Maribora, 20. febr. [Izv. dop.]

Vemo, da volitev, ki bode prihodnjo soboto 26. februarja v Mariboru, daleč črez meje volilnega okraja, posebno pa po vseh slovenskih deželah živo zanimanje vzbuja.

Torej gre tu dokazati, da pri zadnjih volitvah v tem okraju nij bilo pravo mišljenje prebivalcev na dan prišlo, nij se prava večina pokazala, ampak mnenje prebivalstva je bilo spačeno po pritiskanju in po zvijačah Brandstetterja in Seidla ter njih prijateljev.

Če se v zapisek volilnih mož pogleda, mora se človek res čuditi, kako je mogoče, da je bil v tem okraju kedaj kak drug mož za poslanca voljen, kakor Slovenec in domoljub, ker razven dveh ali treh nahajamo tu sama slovenska imena volilcev.

Za nemškutarske agitacije so v tem kraju nekoliko tal pripravili samo vmešavanje in vpliv mariborskega mesta in ponemčenih večjih krajev, odvisnost od mesta mnogih naših ljudij v kupčijskih rečeh, in pa pritiskanje necih vladnih organov.

Brandstetter in Seidl sta z največjo brezobzirnostjo posluževala se te agitacije, da bi gospodarila nad tem okrajem.

Odkar je pa Brandstetter tako kakor navadni tat ali goljuf v preiskavanju dejanj zavoljo ponarejevanja menjic, izprevidelo je veliko onih, ki so prej za njim hodili, in izpoznali so, da je v političnih rečeh ravno tako sleparil, kakor v denarnih, sram jih je, da so prej volili te vrste ljudij, in proč se obračajo od zvezde Brandstetter-Seidl.

Nasproti tej zmagi naše stvari, katera se je v javnem mnenju tako rekoč brez na-

šega sodelovanja izvršila, mogli bi bili mi Slovenci roke križem držati, pa mirno čakati izida sedanje deželne volitve, — ko bi vladni organi ne bili s tako odločnostjo na noge stopili za kandidata Wretzla, kateri je bil oproda ali pomagač Brandstetterjev v političnih agitacijah, kakoršne odločnosti še nijmo doživeli in ki bi bila vredna boljše stvari.

Ne samo da so se, kljub občinski avtonomiji, vse prvotne volitve na stroške davkoplačevalcev po odposlanih vladnih komisarijih vršile, pri katerih prilikah so na naravnost nedovoljen način proti slovenskemu kandidatu dr. Radeju agitirali — znani so nam posamezni dokazi in čini samovolje, katere bodo najbrž naši poslanci v deželnem zboru najresnejše grajali.

Kljubu temu pritiskanju so se naši ljudje, kakor smo v tem listu že omenjali, večjidel dobro držali in komisar Grill je tukaj o izidu volitev v št. Lenartu poročal z geslom: „Es war mit diesen Leuten nichts zu machen.“

Pri vseh teh bojih in pri živahnosti agitacije, imelo je vendar volilno gibanje dosedaj miren, dostojen značaj, kar je prav po volji večini prebivalcev, ki so siti ščuvanj, in razžaljenj, kakor so se metala pri prejšnjih volitvah na cele stanove in na posamezne ljudi. Pozna se, da je Brandstetter zaprt, Seidl pa v državnem zboru sedi in ga nij tu bilo.

Te vesele prikazni pa, kakor je videti kmalu ne bode več, ker Seidl je iz Dunaja vrnil se. Zadnjo soboto je bil namreč v gostilnici „Stadt Wien“ volilni shod, ki ga je nemškutarski kandidat Wretzl sklical. K temu shodu je bilo prišlo pa samo 38, reci osem in trideset ljudij, kljubu temu, da so bili poslani v najoddaljenejšo dolino volilnega okraja

cele tovore povabil, in še mej temi samo komaj 10 do 12 volilcev, tudi nekateri naše stranke, ki so iz radovednosti šli gledat. Drugi so bili prijatelji in privrženci Wretzlovi. V tem shodu torej je Seidl velik govor govoril v katerem je dokazati poskušal, da nij potreba, da bi moral kaj šolske omike imeti, kdor hoče poslanec biti. Če se je človek menj učil, bolje je. Najde tak še lažje kaj je pravo. Popolnem je pa nepotreba, — rekel je Seidl — da bi poslanec dobro govoriti znal. Koliko govorov smo uže slišali, ali ti so le škodovali, dobiček ima od govora le tisti, ki ga govori. (!)

Take duhovite marote bi gospodu soldatu Seidlu odpustili, saj kmetje, ki so ga poslušali, so vendar toliko pametni, da vedo, da poslanec mora dosti znanja in globoko omiko imeti, da svoj prostor zares izpolni ne pa sedi kakor slamnat mož; oni vedo, da je treba nekaj v glavi imeti, da človek more prosto in dobro ter lepo povedati, ter da je treba razumeti prave koristi in interese ljudstva. Zavoljo tega ne bi na njegovo besedičenje nič odgovarjali. Ali ta gospod Seidl si je celo dovolil napadati pri nas še sploh spoštovani odvetniški stan in sicer tako grdo, kakor še nijmo nikdar slišali kaj takega. Trdil je namreč, da je v državnem zboru skušnjo naredil, da juristi zmirom le za svoj žep skrbe, da so bili vselej protivniki skrajšanja sodnijskega postopanja in proti uvedanju tega. Stotnik Seidl je ščuval navzočne zoper advokatski stan s pravim veseljem. Star pregovor pravi: „kdor sneg na glavi nosi, naj ne hodi na sonce.“ Zares, mi ne moremo razumeti nesramnosti tega Seidla, s katero se ta človek še upa mej ljudi na beli dan s hujska-

Listek.

Zaklad.

(Slobodno poslovenil Jos. Žirovnik.)

(Konec.)

Za nekoliko časa pride zopet gospodar, vsuje poln lonec zlata v jamo in odide v hišo.

Pomagač je vse to videl, zato skoči k jami, zagrabí perišče zlatov in se oddalji.

Kmalu potem prinese kmet zopet zlate in jih vsuje v jamo, katero zadela.

Pomagalec se ne podá na prejšnje mesto, marveč se podá iz vasi, dobro si ta kraj zapomnivši. Po dnevi prešteje denar in vidi, da je precej zagrabil.

Cel dan mu je zaklad na mislih. Zato shlene nazaj v vas iti in se zaklada polastiti. A motil se je.

Še isti dan ga primejo v necem mestu in ga potakno v vojake. Bilo je leta 1859. Za leto dnij je dobil odpust.

Niti dolgost časa, niti gromenje topov

nij moglo vojaku izbiti iz glave, kar se je dan poprej, predno je vojak postal, zgodilo.

Komaj je bil prost, uže je hitel v znano vas. Dospel je tija o mraku. Res se je v vasi dosta spremenilo, vendar si je zapomnil hišo, kjer je gospodar zaklada stanoval.

Zato prosi v znanej hiši na pragu stoječega kmeta, naj mu privoli, jedno noč pri njem prenočiti.

Srčno rad, pravi gospodar in pelje vojaka v hišo. Ženi pa zapové, naj še za tujca večerjo pripravi.

Vojak se vsede in pripoveduje o nevarnostih in bitvah, ki jih je imel pretrpeti.

Po večerji začne vojak: „Pred več leti, predno sem še vojak bil, sem bil uže jednokrat v tej vasi. Če se ne motim, bil je v tej hiši star, a bogat gospodar.“

„Da,“ pravi kmet zdihovaje, „prav imate. Stari gospodar je bil oče moje žene. Vsi so govorili o njegovem velikem inetji, a ko je nagloma umrl, nij bilo najti nič premoženja.“

„Da je imel denar, smo vedeli, če ga pa

je zakopal ali kam drugam dejal, nam nij znano. Prav nič nijmo dobili po njegovej smrti in sedaj moramo pridno delati, ako se hočemo pošteno preživeti.“

„Res je,“ pristavlja žena, „moj oče je bil priden in pošten mož, ki je bil tudi vojak. Nekdaj je našel zaklad in naposled podedoval premoženje svojega brata.“

Vojak je bil do celega ginjen. Nič več nij mislil, da bi si sam zaklad prisvojil. Poštenost, prijazen sprejem in revščina ga je omečila. Zato prime kmeta za roko in pravi: „Dragi prijatelj, jaz iščem zaklad. Denar je gotovo tu kje zakopan. Koliko mi daste, da vam pomagam zaklad dobiti?“

Mož in žena ga gledati in kmet pravi: „Gospod, polovica je vaša, pa ne verujem,“ pristavi, „da bi iz tega kaj bilo.“

„Dobro,“ pravi vojak vesel, „lahko bi si sam zaklad prisvojil, a vaša poštenost me je ganila.“

„Pred 2 ali 3 leti sem prosil necega večera vašega ranjega tasta za prenočišče. Pa

njem in zmerjanjem proti stanu, kateri je največ mož dal v javno življenje, da so se potegnili za narodove pravice in so neprestrašeno boreči se velike žrtve prinašali.

Mi Seidlovo jezo na juriste le tako razumeti moremo, ker ga morejo vedno rubiti, in so mu uže dnino (diete) v državnem zboru zarubili, ker je njegovo promoženje v tako slabem stanju, da uže pravega kredita več nema. Za to se je jezil na poslance iz advokatskega stanú, ker so zastopniki njegovih mnogih posojevalcev tako dobri, da ga ne terjajo za plačo svojega dela.

Sicer pa prepuščamo poslancem v državnem zboru, kateri so juristi, da se z g. Seidlom dogovoré zaradi sumničenja, katero je javno črez-nje izrekel.

Naši volilci bodo pa 26. t. m. pokazali, da tacim obrekovanjem Brandstetterjevih prijateljev ne verjamejo več. Poznamo svoje možé.

Govor slov. poslanca Nabergoja

v državnem zboru 16. febr. o užitnini od mesá.

Jaz sem si izprosil besedo k temu odstavku, ker ta namerava, da način sedanjega izterjavanja tega davka (od mesá) v Trstu tudi v prihodnje še obstóji, pri tem izterjavanju pak je mnogo napačnostij.

„Gledé skupnega užitninskega davka, torej tudi gledé davka za meso, računa se teritorium ali tržaška okolica tudi k Trstu, akoprem ona obseza 22 katastralnih vasij, tako imenovane kontrade in vile, in čeravno so posamezne vasi po tri ure in nekatere celo štiri ure oddaljene od Trsta, n. pr. Servola in sv. Križ. Naklada se za vse te vasi ravno taka tarifa, katero jo plačuje mesto Trst po postavnih določbah. Nij mi skoro treba omeniti, da je ta tarifa veliko višja, kakor ona, katera bi pripadala, ako bi se smatrale one vasi za to, kar so v resnici. Izterjevalno okrožje užitninskega davka je zmirom jednako obmestju kacega mesta. To je gotovo nekaj neuslišnanega in žalostna ironija, če tri ure od mesta oddaljena vas, katera je ločena od mesta še po rekah, hribih in s celo pokrajino, ako se smatra taká kot k mestu spadajoč del. Kako more, kako sme teh 22 vasij tržaškega teritorija svojo lastnost od pravih vasij po deželi, kar tudi so, žrtvovati, da bi figurirale kot mesto Trst?“

on mi prošnjo nevoljno odreče in jaz sem si moral ležišča v skednji poiskati.“

„Po noči pride stari mož v skedenj, skoplje v kotu jamo, prinese trikrat denarja in ga zakoplje. Ko je drugokrat po denaršel, vzamem jaz nekoliko zlatov, se splazim od tod in sklenem, v prihodnji noči se zaklada polastiti, a še isti dan sem moral v vojake in še le sedaj sem prišel k vam, da zaklad odkrijem, zato ne zamujajte časa in sledite mi!“

Mož in njegova soproga slušata in gresta za vojakom. Tujec kmalo spozna kraj, kje da je zaklad zakopan.

Hitro začne kopati in oj veselja — zaklad najde v nevelikej globočini.

Z radostjo nesó denar v hišo, kjer ga preštejejo. Bilo je okolo 8000 gld.

Hvaležno dá kmet poštemu vojaku polovico in še več mu je silil, a ta vzame samo svoj del, ostane še tri dni v hiši. Potem se pa vrne v domačijo, kjer je poštemo živel.

To je abstrakcija in sicer le iz stališča volov, katera ima pa za kmetske občine žalosten nasledek, da morajo jako visok, da nedosegljiv davek plačevati, ter so vsled tega prisiljene, da malo živine pokoljejo ter mesa ne uživajo. Prosim gospodje ne mislite, da pretiram. V kraji, kjer jaz stanujem, v Proseku, mora se plačati, ako kdo pobije vola 12 gld., reci dvanajst goldinarjev užitninskega davka in nasledek tega je, da v tem kraji na 400 do 500 komadov zaklane živine spada komaj 1 vol.

Od najslabše krave meso plačevalo se je pretečeno leto po 32 in 36 kr. funt, tedaj po tej ceni, kakor na Dunaji najboljše volovsko meso, in to vse le zavoljo visokega mesnega daca.

Kje ostaje potem, gospoda moja, v našej ustavi tako slavljena ravnopravnost! Za res, parlament ne sme take nepravčnosti in nejednakosti dopuščati, ker kako se to vjema, da mora ubogo kmetsko ljudstvo ravno tak davek plačevati, kot najbogatejša mesta.

V rezultatu vsega tega opomnim, da po postavnem načrtu, kateri je nam predložen, spadajo in spadati morajo vasi po deželi zmirom v III. tarifni razred, akoravno znaša prebivalstvo več ko 10.000 ljudi.

Jaz silim tedaj na to, da se to uporabljenje tarifnega razreda imenovanim 22 vasem ne odteguje in priporočam sledečo preuredbo §. 17, odstavek 3. v zadnjem stavku:

„Za tržaško ozemlje, ki pod določbe sedanje postave spada, sme finančno oskrbníštvo izterjavanje mesnega davka le na tak način izvrševati, da se 22 katastralnih občin tržaške okolice (kontrade, vile) uvrsti kot kmetske občine, v tretji tarifni razred.“

(Vladni zastopnik dr. Fiedinger je govoril proti, rekoč naj se to vladi prepusti. Na to je Nabergoj odgovoril:) Izpeljave vladnega zastopnika, gospoda, ne morejo nikogar prepričati, ker on notoričnih fakt ne more tajiti, da je tržaška okolica štiri ure od mesta oddaljena in da je tedaj kakor „dežela“, ali na kmetih. Tudi je vsejedno, če okolica spada k tržaški občini, jaz pravim, da je to vsejedne, ker imajo občinski okraji samo politični in administrativni pomen, mej tem ko so davkarski okraji užitninskega davka samosvojni in vedno navezani le na lokalno razprostiranje mesta. Okolica je in ostane kmetski okraj, in bila bi največja krivica, logična in fizična neumnost, ako bi se smatrala kot zvezano mesto. Jaz priporočam tedaj svoj predlog visokej zbornici v sprejem in prosim, da našo okolico nikakor drugače ne jemljete v račun, kakor druge dežele naše monarhije in ne rabite za njo ne jednako samovoljno in nepravčno mero.“

(Znano je iz našega lista, da je državni zbor vsled tega Nabergojev predlog sprejel, kar bode, kadar še gospodska zbornica postavó o mesnem davku potrdi velika olajšja za tržaško okolico.)

Okrožnica

županstvom in krajnim šolskim svetom o zadevah kmetskega nauka v ljudskih šolah na Kranjskem.

Deželni odbor (kranjski) se do vas obrača s tem pismom, da vas spominja na nekaj, česar dozda se po vse pogrešamo v našej domovini, pa je v mnogih drugih deželah uže vpeljano na velíko korist kmetski, in za to

vas pripomoči prosí o izpeljavi velevažne naprave tudi v občini vaši.

Pa kaj neki je to? — boste radovedni vprašali.

Podučevanje mladine v različnih razdelkih domačega kmetskištva potem, ko je dovršila ljudsko šolo, to je na kratko rečeno vse, kar vam hočemo na srce položiti s tem pismom.

Ne ustrašite se pa teh besedij! Ne mislite morebiti, da imate novo šolo zidati, posebnega učitelja v službo vzeti, ali da morajo vaši sinovi na kako kmetskiško šolo od doma iti, ali, da jih bodo starši ko so ljudsko šolo dovršili, morali zopet vsak dan do polu dne in po polu dne v to novo šolo pošiljati in zaradi tega jih pri domačih delih teško pogrešati. Ne, ne! vsega tega ne bode pri tej šoli, katero s tem pismom staršem naše kmetske mladine priporočamo.

Ta šola, za katero bi radi srca vseh naših deželanov ogreli, ki imajo ljudski šoli uže odrasle otroke doma, je le pridevek ali dodatek domače ljudske šole. Glavna stvar, za česar je pri njeni napravi skrbeti, je pred vsem to, da se vsaj kakih 700 štirjaških metrov ali 200 štirj. sežnjev po stari meri zemlje dobi, na katerej se napravi šolski vrt za dejanski nauk v različnih razdelkih kmetskištva, in da se omisljijo nekatere majhne priprave, to in ono orodjice, ki je za šolski nauk potrebno. Toliko prostora je vendar skoro povsod lahko brez velicnih stroškov dobiti, ter ga stanovitno odločiti za šolski vrt; druge priprave pa tudi ne bodo šoli prizadajale velicnih stroškov.

Verjemite nam, da denar, ki ga so seščani za tak kos zemlje žrtvujejo, je dobro naložen in bo bogate obresti dajal s tem, da mladenči tú dobijo najboljše podlago umnemu kmetovanju, ko bodo postali ali sami svoji gospodarji ali pa svetovalci v kakem drugem gospodarstvu.

Da navadna ljudska šola, kjer se mladina uči brati, pisati, računati in še nekaterih družih vednostij, ne zadostuje sama temu, da bi prihodnji samostojni gospodar znal dobro ravnati svoje polje, svoj vrt, vinograd, svoj gozd in umno gleštati svojo živinico, temu bode gotovo vsakdo rad pritrđil, kajti podlago umnemu gospodarstvu dadó še le šole, ki se imenujejo ljudske kmetskiški nauk nadaljevalne šole.

Svet stoji le na poduku. Kdor se ne uči, ne zna in ne more znati. Tudi kmetskištvo je znanstvo, katerega učiti se je treba, da gospodar od zemlje dobiva toliko, kolikor mu umno obdelana more dati. Kdor je le za hlapca delal, kar mu je dober ali slab gospodar ukazal, — kdor je živini le krmo pokladal, gnoj izpod nje kidal in ga na njivo vozil, — plug in brano, kakor je mogel in znal, po njej vlačil, — jabolka in hruške z dreves tresel, in še deset in dvajset družih opravil opravljal, kakor je pri svojem očetu videl, ki nij prilike imel temeljito se podučiti v kmetskištvu: ta utegne dober delavec biti pa tudi pošten posestnik, ali v umnem kmetskištvu izveden gospodar nij in ne more biti.

Potrebščine življenja so dandenes zmirom večje, davka in družih davščin čedalje več, in vendar mora kmetovalec vse dohodke svoje pridobiti si iz zemljišča, katerega niti na dolgo niti na široko raztegniti ne more, da bi ga bilo več. S tem pa, da si zemljo umno obdeluje, in si skušnje drugih izvedenih domačih

gospodarjev pa tudi drugih dežel na korist svojemu posestvu obrača, bode mu mogoče isto zemljo prisiliti v to, da mu več ali pa boljšega pridelka da.

Luč k temu pa se prižiga v šolah, katero vam tukaj priporočamo, in v katerih se mladina, ko je z 14 leti navadni ljudski šoli odrasla, podučuje v natoroznanstvu, zemljehranstvu, rastlinoznanstvu itd., da, na priliko, izvé, kakošen vpliv ima zemlja, voda, zrak, svetloba, toplota, ta ali oni živež itd. na rastljine in domačo živino. Ko si je v imenovanih predmetih mladina podlago dobila daljemu učenju, ne bode jej potem težko razumeti to, kar zahteva umna sadjereja, čebeloreja, sviloreja, obdelovanje polja, senožeti, vinogradov, gozdov in reja naše domače živine.

Po vsem tem nij nam treba dostavljati še to, da v takih kmetijskih šolah, ki so naslonjene na ljudske šole, se ne uči kmetijstvo v vseh razdelkih na drobno, kajti za ves tak obširni nauk je čas podučevanja prekratek.

Navadno je taka šola za nauk kmetijstva po zimi dvakrat na teden, vselej po dve uri, namreč ob nedeljah in praznikih in pa jeden delavnik po polu dne take dni, ki so učencem najbolj pripravi; — spm la di pa se na vrtu dela pričeti zamorejo, meseca sušca in trajajo do konca oktobra, — tudi po dvakrat na teden.

Kateri dnevi in ure se izvolijo za ta nauk, o tem se učitelj dogovori s krajnim šolskim svetom; županstvo pa to potem razglasi staršem dotične šolske občine.

In tako smo vam razložili vse, kar je treba, da poznate namen teh šol, njih veliko korist, in kako se da z majhnimi stroški ustanoviti. Za primerno plačo učitelja bode skušala dežela skrbeti, ki se nadeja tudi od slav. ministerstva kmetijstva kakove podpore, katero svojo posebno skrb obrača tem šolam.

Preudarite tedaj možje, ki na čelu stojite občini in ljudske šoli, kar vam tukaj priporočamo; razglasite to po svojej občini in posebno staršem, ki imajo za tako šolo pripravnih mladenčev, da se ogrejejo njihova srca za njeno napravo, spomnivši se tehtnih besed, ki jih je uže pred pol stoletjem naš Vodnik govoril svojim rojakom tako-le:

Kranje! tvoja zemlja je zdrava,
Za pridne nje lega najprava;
Iše Te sreča, um Ti je dan,
Našel jo boš, ak' nisi zaspan!

Od deželnega odbora Kranjskega.
V Ljubljani 2. svečana 1876.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. februarja.

V **državnem zboru** je bila 19. februarja sklenena postava v določbah obrokov za pritožbe proti naredbam in odlokom finančne uprave. Govoril je o tem i naš poslanec Pfeifer. Nazadnje se je sprejelo, da je obrok za rekurs le 30 dnij ne 60, kakor je predlagal Vitezić. O tem je bila dolga debata in poimensko glasovanje.

V seji 21. februarja pak je Fux predlagal resolucijo: „Zbornica prizna potrebo, da se vojska zmanjša, in prosi vlado, naj potrebno naredi in to resolucijo ministerstvu vnanjega izroči. — Klošterska debata so po dolžej debati sprejme s popravki gospodske zbornice. Naknadni kredit za 1876 se dovoli, mej tem po ostrej debati tudi 109.560 gld. za graško državno policijsko direkcijo.

Na **Češkem** so bile včeraj volitve v kmetijskih občinah za deželni zbor. Čehi so

zopet na ustavoverne Nemce izgubili okraj Kraljedvorski, kjer je ustavak dobil 67, a staroček 59 glasov. Sicer so povsod Staročeki voljeni, kakor je bilo pričakovati, Mladočeki imajo po nekih krajih le zdatne manjšine.

Iz **Zagreba** stá šla zopet dva regimenta konjikov na turško mejo.

Vnanje države.

O volitvah na **Francoskem** je do sedaj nam znano le-to: V Parizu so voljeni sami republikanci: Brelay, Louis Blanc (dvakrat), Deufert-Rochereau, Thiers, Brisson, Floquet, Creppo, Marmollant, Lockroy, Gambetta, in Clemenseau. V sedmem arrondissementu je treba ožjih volitev, mej temi je minister vnanjih stvari, duc Decazes, ki je le relativno večino dobil.

Do treh po polu dne včeraj so bile znane 104 volitve, mej temi 3 konservativni, 2 MacMahonca, 19 konservativnih republikancev, 8 bonapartistov, 2 legitimista, 47 republikancev, 6 radikalcev. Za 17 poslancev treba ožje volitve. Gambetta je 4krat voljen.

Za **Španiske** Karliste je prišel vendar menda jedenkrat uže davno zasluženi dan plačila. General Primo di Rivera je vzel glavno mesto Karlistov Estella in Karlisti beže. Natančnejša poročila se morajo stoprv pričakovati. A upati je, da bode pobožnega četovanja ali klanja in domače vojske don Karlosove jedenkrat konec in da napoči za ubogo od Karlosovih prednikov korumpirano Španijo boljši čas narodnega prerojevanja.

Dopisi.

iz Tolmina 21. februarja. [Izvirni dopis.] Naša čitalnica je napravila 19. t. m. zvečer malo „besedo,“ in sicer v novej dvorani podpredsednika g. dr. pl. Premersteina. Za primerni prostor mu izrekamo srčno zahvalo. — Naši vrli pevci so pelavi „rožico,“ „šta čuteš“ in „u boj“ prav korektno in navdušeno, pred in po deklamaciji ter po igri. Deklamovala je gospodičina Premersteinova Julija „Mladenič in Vila“ prav lepo. Potem je predstavlja v igri „V Spanji“ g. svetovalko tako naravno, da smo jo res občudovali. Emo je predstavljala pl. Premersteinova Marička, ki smo jo videli prvokrat na odru s tako lepim organom in brez pogreška, da jo smemo pozdravljati kot lep nov talent tolminskih rodoljubnih diletantov. Pohvaliti moramo tudi gg. I. Kavčiča in Ivana Fona, in to toliko več, ker je tako malo gospodov v Tolminu, da bi hoteli kako rolo prevzeti. Predmet igre je bil omikanemu občinstvu prav primeren, in jako krasno igranje. Voščimo si tedaj, da bi nas naši pevci in vrli igralci kmalu zopet razveselili s kako predstavo.

Iz Materije v Istri 20. febr. [Izv. dop.] (Peč novih učilnic.) Dne 18. t. m. prejelo je naše krajno šolsko svetovalstvo z Vološkega naznanilo, da je tamošnje okraj. š. svetovalstvo odobrilo predlog Materijskega kraj. š. svetovalstva: naj se ustanovi h kratu 5 novih narodnih učilnic v Materijskej županovini, v katerej imamo uže 2 narodni učilni brez spomenatih 5. V Brezovici in Materiji sta uže učitelja, v Vodica, Slivji, Markušinah, na Golcu in Tatrah pa stoprv bodo dakle 7 učilen v 1 županovini.

Domače stvari.

— (Šolsko.) Z odlokom od 12. dec. 1875 ukazuje štajerski dež. š. svet, naj se „Pripovedi iz zgodovine Štajerske“ od dr. Kronesa, poslovenjene po Lapajne-tu*), vpeljujejo kot dodatek k berilom tudi v jedno, dvo in tri-

*) Dobiva se po 8 kr. v društveni tiskarni (Vereinsbuchdruckerei) v Gradci.

razredne šole. — Ta ukaz z veseljem pozdravljamo, ker dobé na ta način tudi vsi naši slovenski otroci malo, dobro in ceno knjižico v roke, kar dosedaj nij bilo dovoljeno; a s tem odlokom je celó zaukazano. S časoma bodo torej vse ljudske šole (ne samo 4razredne) smele rabiti več knjig in knjižic, kar bode koristilo posebno slovenskim šolam, ki nemajo niti dobrih niti zadostno čitank, za katere deželni šolski sveti: niti na Štajerskem, niti na Kranjskem, niti na Gorriškem, niti na Koroškem kar nič resno skrbeti ne marajo.

— (Vabilo.) V sežanskej čitalnici bode dné 27. februarja 1876 veselica z deklamacijo petjem, glasbo, plesom in igro: „V Ljubljano jo dajmo.“ — Začetek ob 7 1/2 uri zvečer. Vstopnina 60 kr. za osobo. K tej veselici uljudno vabi Odbor.

— (Svarilo.) Razni klateži hodijo narodnjake nadlegovat za podporo, češ, da iz Hercegovine pridejo itd. Mi svetujemo take ljudi, če se dobro ne poznajo, kar zapoditi, ker so falotje, ki so v Dalmacijo prisleparili se, okukali se od daleč, potem pa nazaj, a resne volje nikdar imeli. Poznamo več eksemplarov.

— (Nesreča.) Iz Trsta se nam piše: Te dni je nek respicijent od finančne straže šel v službi ponoči pri Bazovici. Kjer je bila cesta ledena, izpodrsne in si zlomi desno nogo. Šest sto korakov je šel po tem po vseh štirih, ozirma treh, da je prišel do bližnje hiše. Ko kliče nekaj časa na pomoč, pride žena iz hiše, a misleč, da je pijan, beži nazaj; potem pride mož, ki se ga usmili, tekoč po bližnji voz. Ranjenca so odpeljali v tukajšnjo garnizijsko bolnico. — Malo dnij potem se je na tukajšnji korveti „Lisa“ zgodila nesreča. Mašinski gost po imenu Čerej je imel inspekcijo pri mašini. Po nesreči izpodrsne in pade pod kolo; to mu odtrga na nogi celo meč do kosti in je ta rana kacic 15 centimetrov dolga; drugo rano pa je dobil na stopali. Pogumen se prilazi na pokrov ladije, kjer so ga obezali in prinesli v bolnico. — V nedeljo so šli tukaj skozi trije vstaši, jeden njih je bil pri ljubljanskem polku narednik, drug pa je bil kvitiran lajtenant, rodod Čeh. Bili so ujeti na avstrijskej meji in v Trst citirani. Pripovedovali so, da sta dva ljubljana lopova, neki Märzthal pa še neki drugi v Trebinji pri Turkih, jeden je turški stotnik drugi lajtenant. Koliko je na tem resnice, naj sodi bralec sam; če pa je tudi istina, tē Turki ne bodo dolgo v Evropi, ako so njihovi častniki sami taki švindlerski renegati kakor sta ta dva junaka, katerih naj jim nihče ne zavida.

Poslano.

Slavni mestni magistrat!

Po vsem mestu se vsaj nekaj snega odkida. Le v našem predmestji čisto nič, tako, da vsa komunikacija peša. Kaj naš davkovski denar ne velja ravno toliko kakor kazinskega društva?

Na Poljanah v Ljubljani 22. febr. 1876.
Davkoplačevalec.

Dunajska borza 22. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68 gld	05 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	80
1860 drž. posojilo	111	70
Akcije narodne banke	889	—
Kreditne akcije	176	90
London	114	45
Napol.	9	16 1/2
C. k. cekini	5	37 1/2
Šrebro	103	65

